

Gent de casa

El pare Benet Viñes, un científic pioner

Científic reconegut i prestigiós arreu del món, pioner dels estudis meteorològics sobre el geomagnetisme o l'astronomia, del tot desconegut a casa nostra, Benet Viñes i Martorell va néixer al carrer Major, 27, de Poboleda, al Priorat, l'any 1837, en plena primera guerra carlina. El seu pare, Carles, va morir el 1846 i la mare, Teresa, va retornar a les Borges del Camp, on havia nascut. Benet hi va viure fins al 1850, quan se'n va anar a estudiar a Tarragona, als Jesuïtes. Fou un alumne d'excel·lents. Va ingressar al noviciat de la Companyia de Jesús a Mallorca el 1856, però l'any següent, quan va reobrir Lloïola, va passar a aquest establiment. Sempre tingué poca salut, però molt ànim d'estudi.

A Salamanca i Lleó estudià Ciències i el 1861 ja va ser professor de novicis en Física, Ciències Naturals, Química, Història Natural, Matemàtiques i Música. Així el sorprengué *La Gloriosa* (la revolució del 1868), que expulsà la reina Isabel II del tron, i una nova prohibició a Espanya dels Jesuïtes, quan encara no havia estat ordenat de prevere, atès que la norma de la Companyia impedia llavors l'ordenació abans dels trenta-tres anys.

Exiliat a diversos indrets de França, fou ordenat finalment el juliol del 1869. El febrer del 1870

se'l destinà al Col·legi de Betlem dels Jesuïtes de l'Havana, on tan bon punt va arribar es féu càrrec del seu observatori i diàriament feia anàlisi i pronòstic del temps, que transmetia gratuïtament i publicava a la premsa local. Cap al 1873 va ser soci de mèrit de la Reial Acadèmia de Ciències Mèdiques, Físiques i Naturals de l'Havana.

El P. Viñes va estudiar els ciclons tropicals, la forma de predir-los i l'activitat ciclònica. Els seus pronòstics eren ben preuats i les autoritats actaven segons el seu dictat. El seu prestigi va aug-

**Joan Pallarès-
Personat**
Historiador
jpallarespersonat
@gmail.com

mentar el dia que, en advertir un greu perill, un vaixell nord-americà menyspreà el pronòstic i va naufragar. No només deixà una abundant obra escrita, sinó que va intentar crear una xarxa d'observadors meteorològics i va treballar també en campanyes. Va crear les «Lleis Viñes» sobre el comportament dels huracans, que van ser útils durant molts anys; també va conrear l'astronomia.

Entre l'abril i l'agost del 1882 va fer un viatge científic per Europa, i va visitar Barcelona, França, Bèlgica i Anglaterra. Va retornar a Cuba amb els baguls plens d'instrumental científic d'allò més avançat, cosa que li va permetre treballar molt més i millor, amb observacions més precises.

El P. Benet Viñes, delicat de salut, en els darrers anys de vida era pell i os. El 1893 va ser convidat al Congrés Meteorològic de Chicago i hi va remetre una comunicació, que està considerada el seu testament científic. Va morir dos dies després d'enviar-la, el 23 de juliol del 1893. El seu enterrament fou un dels més sentits de l'Havana; fou inhumat prop de l'entrada del cementiri de Colom, a l'Havana. La seva tomba encara presenta avui flors sovint.